

სკოპინგის დასკვნა N 51

დაგეგმილი საქმიანობის დასახელება: შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზაზე გვირაბის მშენებლობა;

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი;

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ახმეტის მუნიციპალიტეტი;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 08.07.2022;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „GN. Corporation“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, სსიპ გარემოს ეროვნულ სააგენტოში, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილი იქნა - ახმეტის მუნიციპალიტეტში, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ფშაველი-აბანო-ომალის საავტომობილო გზის 56-ე კმ-ზე, არსებულ მეწყერულ უბანზე საავტომობილო გვირაბის მოწყობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გვირაბის მშენებლობა იგეგმება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ფშაველი-აბანო-ომალის საავტომობილო გზის 56-ე კმ-ზე, რომლის მიზანს საავტომობილო გზაზე უსაფრთხო გადაადგილება წარმოადგენს. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი სოფ. ომალო მდებარეობს 6 კმ-ში. გვირაბის სამშენებლო ტერიტორია მდებარეობს მდ. ხისოს ალაზანის მარცხენა ნაპირზე. საპროექტო გვირაბის სამხრეთ პორტალის GPS კოორდინატებია: X-547590.674; Y-4685812.727, ხოლო ჩრდილოეთის: X-548013.909; Y-4686488.771).

სკოპინგის ანგარიში მოიცავს დაგეგმილი საქმიანობის ალტერნატიული ვარიანტების ანალიზის შესახებ ინფორმაციას, მათ შორის განხილულია ადგილმდებარეობის/საპროექტო გადაწყვეტების, გვირაბის გაყვანის ტექნოლოგიისა და უმოქმედობის ალტერნატიული ვარიანტები. უმოქმედობის ალტერნატივა უარყოფილ იქნა როგორც უსაფრთხოების, ისე გარემოსდაცვითი და სოციალურ-ეკონომიკური თვალსაზრისით. დაგეგმილი საქმიანობის ადგილმდებარეობის/საპროექტო გადაწყვეტების 3 ალტერნატიული ვარიანტიდან (I - ესტაკადის მოწყობა; II- ხიდების მოწყობა; III-გვირაბის გაყვანა) რელიეფური, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების, ასევე ბიომრავალფეროვნებაზე და ზედაპირული წყლის გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების საკითხების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა III ალტერნატივას. გვირაბის გაყვანის ტექნოლოგიის ალტერნატივებიდან (I-ბურღვა-აფეთქებით; II-გვირაბგამყვანი მანქანით), საპროექტო ტერიტორიის გეოლოგიური პირობების გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა II ვარიანტს.

საპროექტო გვირაბის სიგრძე იქნება - 800 მეტრი, სიგანე - 8.5 მ, ხოლო სიმაღლე - 5 მეტრი. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად გვირაბი მოეწყობა სამი ტიპის კონსტრუქციით (კლდოვანი ქანისა და ტექტონიკური რღვევის ზონების მიხედვით). საპროექტო ობიექტის ძირითადი (მიწისქვეშა) ნაგებობები იქნება: ძირითადი გვირაბი; საევაკუაციო გასასვლელი; საგვირაბო კამერები (გათვალისწინებულია 2 კამერის მოწყობა). საევაკუაციო გასასვლელი (შტოლნა) ეწყობა გვირაბის შუაში, რომლის სიგრძე 219 მ იქნება. გვირაბის ჰიდროიზოლაცია

გათვალისწინებულია 2მმ სისქის საგვირაბო გეომემბრანის გამოყენებით. გვირაბის და შტოლნის პორტალური ჭრილების მდგრადობის უზრუნველყოფის მიზნით განხორციელდება ფერდების გაძლიერება რკინაბეტონის ანკრებით და ფოლადის ბადით. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, გვირაბის ჩრდილოეთ პორტალთან მოწყობა სახანძრო-სატუმბი სადგური და წყლის რეზერვუარი (100 მ³), ასევე გვირაბის მართვის ნაგებობა (რომელიც მშენებლობის დროს გამოყენებული იქნება როგორც საოფისე და საყოფაცხოვრებო ნაგებობა). გვირაბში გათვალისწინებულია წყალსარინი ღარების, სავენტილაციო და განათება-ელექტრომომარაგების სისტემების მოწყობა.

პროექტის მშენებლობის ვადად განსაზღვრულია 2 წელი. მშენებლობისთვის საჭირო დროებითი ინფრასტრუქტურა/სამშენებლო მოედანი გადანაწილებული იქნება ორივე პორტალთან. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, შესაძლებელია სამშენებლო მოედანზე განთავსდეს სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქრო და ბეტონის კვანძი, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, გვირაბის გაყვანის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების მიახლოებითი რაოდენობა იქნება - 90 000 მ³. ფუჭი ქანების ნაწილი გამოყენებული იქნება პროექტის მიზნებისთვის. ფუჭი ქანების განთავსებისთვის შერჩეულია ერთი სავარაუდო ტერიტორია, ნასოფლარ შტროლთასკენ მიმავალ საავტომობილო გზის პირას (GPS კოორდინატები: X-548677, Y-4687935; X-548533, Y-4688028; X-548616, Y-4688108; X-548752; Y-4688010), რომლის მიახლოებითი ფართობია - 2ჰა, ტერიტორია ხე-მცენარეული საფარით ნაკლებად არის დაფარული. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად სანაყაროს ტერიტორია ექცევა თუშეთის დაცული ლანდშაფტის ფარგლებში.

გვირაბის მშენებლობის პროცესში სასამელო-სამეურნეო დანიშნულების წყლისთვის გათვალისწინებულია სამარაგო რეზერვუარის მოწყობა, რომელიც პერიოდულად შეივსება ავტოცისტერნით. საჭიროების შემთხვევაში ტექნიკური წყლის აღება დაგეგმილია მდ. ხისოს ალაზანიდან. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით სამეურნეო-ფეკალური წყლის მართვის მიზნით ტერიტორიაზე განთავსდება საასენიზაციო რეზერვუარი ან ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობა. ტექნიკური მიზნებისთვის გამოყენებული და გვირაბიდან გამომავალი ნაჟური წყლებისთვის მოეწყობა შესაბამისი ტევადობის სალექარები, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში პორტალებთან მოეწყობა ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული წყლების მრავალსაფეხურიანი გამწმენდი ნაგებობა. მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს - სამშენებლო სამუშაოების დროს მოხმარებული წყლის სახეობებისა და რაოდენობის, ასევე გამოყენებული წყლის მართვის საკითხები. ამასთან, დაზუსტებას საჭიროებს გამწმენდი ნაგებობების, სალექარების მოწყობის და ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვების შესახებ ინფორმაცია.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ზოგადი ინფორმაცია გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების სახეებისა და იმ ღონისძიებების შესახებ, რომლებიც გათვალისწინებული იქნება გარემოზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისათვის ან/და შერბილებისათვის. გვირაბის მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე ძირითადად მოსალოდნელია ზემოქმედება გეოლოგიურ და ჰიდროგეოლოგიურ გარემოზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შერჩეულია გვირაბის გაყვანის ისეთი მეთოდი, რომელიც ნაკლებ ზემოქმედებას/პროვოცირებას მოახდენს გეოდინამიკური პროცესებზე. მათ შორის არსებულ მეწყერულ უბანზე. გვირაბის მშენებლობა-ექსპლუატაციის ფაზებზე ქვათაცვენის ან ზვავის განვითარების პრევენციის მიზნით გათვალისწინებული იქნება კლდოვანი ფერდობების გაწმენდა და დამუშავებული ფერდობების გამაგრება შესაბამისი საინჟინრო საშუალებებით, მათ შორის მოხდება ზედაპირული ჩამონადენის სათანადო დრენირება. საშიში

ჰიდროლოგიური პროცესების პრევენციის მიზნით საავტომობილო გზის გასწვრივ გათვალისწინებულია შესაბამისი ნაპირდამცავი ღონისძიებების განხორციელება. სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, გვირაბის გაყვანა დაკავშირებული იქნება ასევე ჰიდროგეოლოგიურ პირობებზე ზემოქმედებასთან, რომელიც გვირაბის სიგრძის (800 მ) გათვალისწინებით არ იქნება მნიშვნელოვანი.

საპროექტო ტერიტორია მოქცეულია თუშეთის დაცული ტერიტორიების (თუშეთის დაცული ლანდშაფტის) და ზურმუხტის ქსელის უბანის „თუშეთი“ (კოდი: GE0000008) საზღვრებში. სკოპინგის ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე მოძიებული ინფორმაციის შესაბამისად, Shp ფაილებით წარმოდგენილი 14353 კვ.მ ფართობი არ წარმოადგენს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ სახელმწიფო ტყეს.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სააგენტომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშისა და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სააგენტოს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის რეგიონული წარმომადგენლების მიერ განცხადებები განთავსდა ახმეტის მუნიციპალიტეტში, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. ამასთან, ინფორმაცია განთავსდა სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. პროექტის სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის 3 აგვისტოს, ახმეტის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ომალოში, თუშეთის დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციულ შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს, ახმეტის მუნიციპალიტეტის და საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენლები, ასევე სოფ. ომალოს მაცხოვრებლები. საჯარო განხილვაზე დამსწრეთა მხრიდან, ყურადღება გამახვილდა პროექტის განხორციელების საჭიროებაზე, ასევე გვირაბის მშენებლობით მოსალოდნელ რისკებზე. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ პროექტის განხორციელება მნიშვნელოვანია საავტომობილო გზაზე უსაფრთხო და შეუფერხებელი გადაადგილებისთვის. მშენებლობის პროცესში მოსალოდნელი რისკების შემცირების მიზნით გვირაბის მშენებლობა განხორციელდება შესაბამისი დარგის ექსპერტებისაგან მიღებული დასკვნებისა და რეკომენდაციების საფუძველზე. საჯარო განხილვაზე დაფიქსირებული საკითხები და შესაბამისი პასუხები/განმარტებები აისახა საჯარო განხილვის ოქმში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები სააგენტოში არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად სააგენტოს მიერ იდენტიფიცირებული იქნა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროები, სახეები და ობიექტები. ამასთან, განსაზღვრული და დაგეგმილი იქნა საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი:

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 2.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
4. **გზშ-ის ანგარიშში, ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
  - პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
  - დაგეგმილი საქმიანობის დეტალური აღწერა-დახასიათება;
  - საპროექტო ტერიტორიის დეტალური აღწერა/გარემო პირობების დახასიათება, GPS კოორდინატების მითითებით, Shp ფაილებთან ერთად (Shp ფაილები შესაბამისობაში უნდა იყოს დაგეგმილი საქმიანობის საპროექტო მახასიათებლებთან);
  - საპროექტო ობიექტის გენერალური გეგმა/სიტუაციური სქემა, მაღალი გარჩევადობით და შესაბამისი ექსპლიკაციით;
  - დაზუსტებული მანძილი საპროექტო ობიექტიდან უახლოეს მოსახლემდე (დასახლებამდე), და სხვა უახლოეს ობიექტამდე, მათ შორის მდინარემდე (კონკრეტული მანძილების მითითებით);
  - ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ. მათ შორის განხილული იქნეს ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ადგილმდებარეობის ალტერნატივები, გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების დასაბუთებით. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის განთავსების/საპროექტო გადაწყვეტის ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის/განთავსების/საპროექტო გადაწყვეტის გარემოსდაცვითი, სოციალურ-ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;
  - საპროექტო გვირაბის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრების შესახებ ინფორმაცია (მათ შორის, დაზუსტებული სიგრძე და დიამეტრი), მათ შორის ერთიანი ცხრილის სახით;
  - დეტალური ინფორმაცია გვირაბის გაყვანის შერჩეული მეთოდის შესახებ. ამასთან, დეტალურად უნდა იქნეს განხილული გვირაბების გაყვანის სამუშაოებისა და შემდგომი ექსპლუატაციის საკითხები;
  - ინფორმაცია გვირაბის კონსტრუქციის შესახებ;
  - ინფორმაცია გვირაბის ჰიდროლოგიის მოწყობის შესახებ;
  - გვირაბის პორტალებისა და მათი მოწყობის გეგმის შესახებ ინფორმაცია;
  - ინფორმაცია გვირაბის სავენტილაციო სისტემის შესახებ;
  - დაზუსტებული ინფორმაცია საგვირაბო კამერებისა და მათი ფუნქციური დატვირთვის შესახებ;
  - გვირაბის მართვის ნაგებობის მოწყობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
  - დაზუსტებული ინფორმაცია გვირაბის მოწყობა-ექსპლუატაციის დროს წარმოქმნილი ნაჟური წყლების მართვის შესახებ, მათ შორის ნაჟური წყლების

ორგანიზებულად შეკრებისა და მისი ტერიტორიიდან გაყვანის შესახებ, საბოლოო ჩაშვების წერტილის მითითებით;

- ინფორმაცია გვირაბის შესასვლელ და გამოსასვლელ პორტალთან (საჭიროების შემთხვევაში) მოსაწყობი ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული წყლების მრავალსაფეხურიანი გამწმენდი ნაგებობის შესახებ - გამწმენდი განთავსების ადგილის, გამწმენდის ტიპის, პარამეტრების, წარმადობის და გაწმენდის ეფექტურობის მითითებით;
- გვირაბში წყალსარინი არხების/ღარების ან/და დრენაჟის მილების მოწყობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- დაზუსტებული ინფორმაცია გვირაბის პორტალებთან დამაკავშირებელი მონაკვეთების/მისასვლელების მშენებლობის შესახებ, საპროექტო პარამეტრების, მშენებლობის გეგმისა და მოსალოდნელი ზემოქმედების მითითებით;
- გეომეტრიული პარამეტრების, გზის საფარისა და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- დაზუსტებული ინფორმაცია დროებითი გზების მოწყობის საჭიროების შესახებ;
- დაზუსტებული ინფორმაცია ფერდობის ჩამოჭრის საჭიროების შესახებ, შესაძლო გეოდინამიკური რისკების გააქტიურებისა და მათი მართვის ღონისძიებების მითითებით;
- პროექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ავარიული სიტუაციების შესახებ ინფორმაცია, მართვის ღონისძიებების მითითებით;
- ევაკუაციის დროს საჭირო გასასვლელების, მათ შორის შტოლნის მოწყობის შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;
- ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში წარმოქმნილი ნარჩენების და მათი შემდგომი მართვის შესახებ, „ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
- გვირაბის სიახლოვეს სახანძრო-სატუმბო სადგურისა და წყლის რეზერვუარის მოწყობის საჭიროების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია (წყალმომარაგების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაციის მითითებით);
- მშენებლობის ეტაპზე საპროექტო ობიექტის ტექნიკური წყლით მომარაგების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია. ზედაპირული წყლის ობიექტიდან წყალაღების შემთხვევაში მოცემული უნდა იყოს აღებული წყლის რაოდენობები, თვეების მიხედვით და წყალაღების GPS კოორდინატები;
- ტექნიკური მიზნებისთვის გამოყენებული და გვირაბიდან გამომავალი ნაჟური წყლებისთვის მოსაწყობი სალექარების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია, სალექარის განთავსების ადგილის, პარამეტრების, წარმადობის და გაწმენდის ეფექტურობის მითითებით (ამასთან, წყლის ჩაშვების GPS კოორდინატები);
- მშენებლობის ეტაპზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია. ამასთან ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის შესახებ, მათ შორის ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობის მოწყობის შემთხვევაში ინფორმაცია - გამწმენდი ნაგებობების განთავსების ადგილების; მოწყობის გეგმის; გამწმენდების ტიპის; პარამეტრების; წარმადობის; ტექნოლოგიური სქემისა და გაწმენდის ეფექტურობის შესახებ; ასევე ინფორმაცია გამწმენდ ნაგებობებში წარმოქმნილი ლამის რაოდენობისა და შემდგომი მართვის ღონისძიებების შესახებ; გამწმენდი ნაგებობებიდან ჩამდინარე წყლების ჩაშვების წერტილის GPS კოორდინატები;

- დაზუსტებული ინფორმაცია მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი სანიაღვრე, მათ შორის გვირაბის გარეცხვის ან/და ხანძარქრობის შედეგად წარმოქმნილი წყლების მართვის შესახებ;
- დაზუსტებული ინფორმაცია ნაპირდამცავი ნაგებობის მოწყობის შესახებ - ნაგებობის ტიპის, პარამეტრებისა და ეფექტურობის მითითებით. ამასთან, ინფორმაცია ნაპირსამაგრი ნაგებობის მოწყობით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ;
- პროექტის ფარგლებში დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილის მითითებით, ასევე ინფორმაცია პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ;
- ინფორმაცია გზშ-ის ფარგლებში ჩატარებული საბაზისო/საძიებო კვლევებისა და გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის გამოყენებული მეთოდების შესახებ.

4.1 პროექტის ფარგლებში შესასრულებელი სამუშაოების, მათ შორის სამშენებლო ბანაკისა და სანაყაროს, შესახებ ინფორმაცია, კერძოდ:

- გვირაბის სამშენებლო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, შესაბამისი თანმიმდევრობისა და ვადების მითითებით. ამასთან, მოცემული უნდა იყოს სამშენებლო სამუშაოების გეგმა-გრაფიკი;
- ინფორმაცია მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის შესახებ;
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის სამუშაოების/გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- დაზუსტებული ინფორმაცია მოსახსნელი ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოცულობისა და მისი განთავსების პირობების, ასევე ადგილ(ებ)ის შესახებ (GPS კოორდინატების მითითებით, Shp ფაილებთან ერთად);
- მშენებლობის პროცესში წარმოქმნილი ფუჭი ქანების დაზუსტებული რაოდენობა და მათი მართვის საკითხები. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იყოს, ფუჭი ქანების განთავსების მუდმივი/დროებითი ადგილ(ებ)ის (სანაყარო) შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია, შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაციით (სანაყაროს ფართობისა და GPS კოორდინატების მითითებით, shp ფაილებთან ერთად). შერჩეული ტერიტორიის დეტალური აღწერა-დახასიათება. დასაბუთებული უნდა იყოს სანაყაროების განთავსებისთვის შერჩეული ადგილის გარემოსდაცვითი და ტექნიკური უპირატესობები. მოქმედი კანონმდებლობა, სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე სანაყაროს მოწყობას არ ითვალისწინებს - რაც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ეტაპზე სანაყაროებისთვის ტერიტორი(ებ)ის შერჩევისას;
- ქანების დასაწყობების პროცესში სანაყაროს სტაბილიზაციის ღონისძიებების გატარების საჭიროების შესახებ ინფორმაცია;
- დაზუსტებული ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის/სამშენებლო მოედნის შესახებ, ბანაკის/მოედნის მოწყობისათვის საჭირო საპროექტო დოკუმენტაციის მითითებით. სამშენებლო ბანაკის/სამშენებლო მოედნის მოწყობის შემთხვევაში წარმოდგენილი უნდა იყოს ასევე დაზუსტებული ადგილმდებარეობის (GPS კოორდინატების მითითებით, shp ფაილებთან ერთად), ფართობისა და განსათავსებელი ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, გენ-გეგმისა და შესაბამისი ექსპლიკაციის მითითებით. შერჩეული ტერიტორიის დეტალური აღწერა-დახასიათება. ამასთან, დასაბუთებული უნდა იყოს ბანაკის/სამშენებლო

მოედნის განთავსებისთვის შერჩეული ადგილის გარემოსდაცვითი და ტექნიკური უპირატესობები;

- **ობიექტის** მშენებლობისთვის საჭირო სამშენებლო მასალების მოპოვებისა და სამშენებლო მასალების დამამზადებელი ობიექტების მოწყობის შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის: **დაზუსტებული ინფორმაცია** მშენებლობის ეტაპზე ბეტონის კვანძისა და სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქროს მოწყობის შესახებ, შესაბამისი ფიზიკური მახასიათებლების მითითებით. ამასთან, განხილული უნდა იქნეს ბეტონის კვანძისა და სამსხვრევ-დამხარისხებელი საამქროს ექსპლუატაციის ეტაპთან დაკავშირებული ზემოქმედების საკითხები;
- სამშენებლო ბანაკ(ებ)ის ტერიტორიაზე (არსებობის შემთხვევაში) საწვავის შესანახი რეზერვუარის ტიპის, ტევადობისა და განთავსების პირობების შესახებ ინფორმაცია.

4.2. გზმ-ის ანგარიშის გეოლოგიური ნაწილი, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- **გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, მათ შორის:**
  - რელიეფი (გეომორფოლოგია);
  - გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
  - სეისმური პირობები;
  - ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
  - საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები.
- **გეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასებას, მათ შორის:**
  - საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
  - მშენებლობა-ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელ გეოდინამიკურ პროცესებზე დაკვირვების/მონიტორინგის საკითხი;
  - ზემოქმედების შეფასება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, შემარბილებელი ან/და პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
  - გეოლოგიური კვლევის შედეგების გათვალისწინებით შემუშავებული დასკვნები და რეკომენდაციები.

4.3. გზმ-ის ანგარიშის ბიომრავალფეროვნების შეფასების ნაწილი უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- ინფორმაცია უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ მცენარეებზე, ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს "წითელ ნუსხით" დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;
- ზემოაღნიშნულ კვლევებზე დაყრდნობით განისაზღვროს მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეები და მასშტაბი, რის შემდეგაც განახლდეს ბიომრავალფეროვნების შემარბილებელი ღონისძიებები და მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე და შემარბილებელი ღონისძიებების ეფექტურობაზე დაკვირვების საკითხი;

- მნიშვნელოვანია გზშ-ის ანგარიშში აისახოს პროექტის მიმდინარეობისას გვირაბგამყვანი მანქანის გამოყენებით, გვირაბის გაყვანისას ბიომრავალფეროვნების კომპონენტებზე ზემოქმედების უარყოფითი მხარეები და არსებული ზემოქმედების ეფექტური შემარბილებელი ღონისძიებები;
- წარმოდგენილი shp ფაილების მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია ემთხვევა „ევროპის ველური ბუნებისა და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ (ბერნის) კონვენციის“ შესაბამისად შექმნილ, თუშეთის დამტკიცებულ ზურმუხტის ტერიტორიას (თუშეთი GE0000008). აღნიშნულიდან გამომდინარე, გზშ-ის ანგარიშში აისახოს ზურმუხტის ქსელზე ზემოქმედების შეფასება (ზზშ), იმ სახეობებისა და ჰაბიტატებისთვის, რომელთა დასაცავადაც შეიქმნა მითითებული ზურმუხტის საიტი.

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება, მათ შორის:

- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, მათ შორის ემისიები სამშენებლო ტექნიკისა და სამშენებლო მასალების დამამზადებელი ობიექტის (არსებობის შემთხვევაში) მუშაობისას, გაბნევის ანგარიშის მითითებით. ამასთან, წარმოდგენილი უნდა იყოს ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი და პრევენციული ღონისძიებები;
- პროექტის ფარგლებში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების სტაციონარული წყაროს არსებობის/მოწყობის შემთხვევაში გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა ახლდეს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- გეოლოგიურ და ჰიდროგეოლოგიურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია, პრევენციული/შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება ზედაპირული წყლის ობიექტზე, საჭიროების შემთხვევაში შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- პროექტის განხორციელების ფარგლებში, ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვების შემთხვევაში გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა დაერთოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული - ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების ნორმების (ზ.დ.ჩ) პროექტი;
- პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება ბიოლოგიურ გარემოზე, მათ შორის დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკის (გვირაბის გაყვანა) გათვალისწინებით ყურადღება გამახვილდეს მღრღნელებზე მოსალოდნელ ზემოქმედებაზე, შემარბილებელი/პრევენციული ან/და საკომპენსაციო ღონისძიებების მითითებით;

- ლანდშაფტის ვიზუალური ცვლილებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე. ამასთან, განისაზღვროს ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. მოცემული უნდა იყოს ასევე სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება და აღნიშნული კუთხით განსახორციელებელი ღონისძიებების დეტალური აღწერა;
- შესაძლო პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით (გზშ-ის ანგარიშის მომზადების პროცესში ჩართული იყოს შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი/ები, რათა გამოირიცხოს შესაძლო არქეოლოგიური ობიექტების დაზიანების რისკები);
- პროექტის ფარგლებში სატრანსპორტო გადაზიდვებით/სამშენებლო ტრანსპორტის გადაადგილებით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების, მათ შორის სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ნარჩენების წარმოქმნითა და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებით მოსალოდნელი გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება, რაც გულისხმობს გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთმეწონას გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში;
- პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება, გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე, შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებით გამოწვეული გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედების აღწერა, რომელიც განპირობებულია ავარიისა და კატასტროფის რისკების მიმართ საქმიანობის მოწყვლადობით;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;
- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში შემუშავებული **შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი**;
- დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი **გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა** (შესაბამისი საკონტროლო წერტილების მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ მითითებით);
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები, რეკომენდაციები და საქმიანობის განხორციელების პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები.

6. საკითხები/შენიშვნები, რომლებიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელებისთვის ტყის სტატუსის შეწყვეტის ან განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის საჭიროების შემთხვევაში, საქმიანობის განსახორციელებელმა გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაურთოს ტყის სტატუსის შეწყვეტისთვის/განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური

სარგებლობისთვის საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტები. ამასთან გაცნობებთ შემდეგს:

- საპროექტო ლოკაციაზე - ტყის ტერიტორიაზე საქმიანობის განხორციელებისთვის სახელმწიფო ტყის სტატუსის შეწყვეტის შემთხვევაში, ჯერ ნაკვეთზე უნდა შეწყდეს დაცული ტერიტორიის სტატუსი (ტყის კოდექსი მუხლი 13; პუნქტი 9), ამის შემდგომ, გზშ-ის დოკუმენტში, უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია: ტყის სტატუსის შეწყვეტა რეგულირდება საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 6 ოქტომბრის №496 დადგენილების „ტყის სტატუსის მინიჭების, შეწყვეტისა და ტყის საზღვრების დადგენისა და კორექტირების/შეცვლის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე“ მიხედვით, შესაბამისად გზშ-ს მომზადების ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იყოს აღნიშნულ აქტში გათვალისწინებული მოთხოვნები, კერძოდ: გზშ-ს დოკუმენტი უნდა შეიცავდეს დასაბუთებას ტყის სტატუსის შეწყვეტის მიზნის, ეკონომიკური მიზანშეწონილობის, საჭიროების (მიზეზი), აუცილებლობის შესახებ, ასევე პროექტის განხორციელების ალტერნატივების შესწავლის შედეგების შესახებ (უშუალოდ ტყის ნაწილზე). ასევე ტყის ტერიტორიის ნაწილში რა სახის ინფრასტრუქტურა უნდა მოეწყოს (დეტალური აღწერა) დამატებით, დოკუმენტს თან უნდა დაერთოს საკადასტრო აზომვითი ნახაზი (ელ. ვერსია/Шп-ფაილები) და შესაბამისი მერქნული რესურსის წინასწარი აღრიცხვის მასალები, ამ დებულების დანართის №1 შესაბამისად (აღრიცხვა ხორციელდება თითოეული საკადასტრო აზომვითი ნახაზის მიხედვით) და ტყის ტერიტორიის რაოდენობის შესახებ, აგრეთვე ამავე დადგენილების მე-12 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დოკუმენტაციას უნდა ახლდეს დასაბუთება, რომ საქმიანობის განხორციელება შეუძლებელია განსაკუთრებული დანიშნულებით ტყით სპეციალური სარგებლობის ფარგლებში;
  - თუ არ არის აუცილებელი ტყის სტატუსის შეწყვეტა, საქმიანობა შესაძლებელია განხორცილდეს განსაკუთრებული ტყითსარგებლობის ფარგლებში, რომელიც რეგულირდება საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 18 მაისის №221 დადგენილებით დამტკიცებული „ტყითსარგებლობის წესის“ მე-60 მუხლის მიხედვით;
  - დამატებით გაცნობებთ, რომ სამშენებლო ობიექტი მდებარეობს თუშეთის დაცული ლანდშაფტის საზღვრებში, ხოლო „თუშეთის, ბაწარა-ბაბანეურის, ლაგოდებისა და ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიების შექმნისა და მართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 46-ე მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად თუშეთის დაცულ ლანდშაფტს მართავს ახმეტის მუნიციპალიტეტი.
- დაგეგმილ საქმიანობასთან დაკავშირებით ახმეტის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილია წერილი, რომლის თანახმად:
- გვირახის მშენებლობისას სხვა შესაბამის კანონმდებლობასთან ერთად გათვალისწინებულ უნდა იქნეს „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“ საქართველოს კანონი, თუშეთის დაცული ლანდშაფტის მენეჯმენტისა და ახმეტის მუნიციპალიტეტის სივრცითი მოწყობის გეგმები;
  - პროექტით წარმოდგენილი გვირახის მშენებლობისას, აუცილებელია მოხდეს აღნიშნულ მონაკვეთზე არსებული მეწყრული უბნის დასტაბილურება საინჟინრო დამცავი ნაგებობის მოწყობის გათვალისწინებით, რომელიც გამოყენებული იქნება თუშეთის მომთაბარე ცხოვრების წესიდან გამომდინარე საქონლის გადაადგილების მიზნით;

- გვირახის მშენებლობისას აუცილებელია დაზუსტდეს გამონამუშევარი ქანების განთავსების ადგილების კოორდინატები. მოცემული კოორდინატებით წარმოდგენილი ტერიტორიები არ უნდა იყოს სოფელი და სოფლის მიმდებარე ტერიტორია. უმჯობესია, თუ გამონამუშევარი ქანები გამოყენებული იქნება სოფელ ომალომდე საავტომობილო გზისა და მიმდებარე ტერიტორიის მოსაწესრიგებლად.

- მშენებლობის პერიოდში მინიმუმამდე უნდა იქნას დაყვანილი უარყოფითი ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიაზე. შემარბილებელი ღონისძიების დროს გამოყენებულ უნდა იქნას ის სტანდარტები, რაც ითვალისწინებს ფლორისა და ფაუნის სახეობების უსაფრთხოებას დაცული ტერიტორიებისა და ბიომრავალფეროვნებით მნიშვნელოვანი არეალის ფარგლებში;
- მნიშვნელოვანია გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტდეს - სამშენებლო სამუშაოების დროს მოხმარებული წყლის სახეობებისა და რაოდენობის, ასევე გამოყენებული წყლის მართვის საკითხები. ამასთან, დაზუსტებას საჭიროებს გამწმენდი ნაგებობების, ასევე სალექარების მოწყობის და ჩამდინარე წყლების ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვების შესახებ ინფორმაცია;
- დაზუსტებას საჭიროებს პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება ტურიზმის სექტორზე და რეგიონის ტურისტულ განვითარებაზე;
- გზმ-ის ანგარიშში უნდა იყოს მოცემული ყველა შესაძლო დაბინძურების შემარბილებელი ღონისძიებები როგორც მშენებლობის ასევე ექსპლუატაციის პერიოდში;
- საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა და ჭრილი დაბალი გარჩევადობისაა და რთულად იკითხება. აღნიშნული გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს უფრო მაღალი გარჩევადობის ფორმატში;
- სსიპ საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს წერილის თანახმად, წარმოდგენილი პროექტით განსაზღვრული სამუშაოები (სატრანსპორტო გვირახი) განეკუთვნება განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტებს. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი განსაკუთრებული მნიშვნელობის ობიექტის მშენებლობის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ორგანო სამინისტროს (აღნიშნული უფლებამოსილება დელეგირებულია სსიპ - საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოზე) დადებითი დასკვნის საფუძველზე. სამინისტროს (სააგენტოს) დასკვნის საფუძველია შესაბამისი ტერიტორიის არქეოლოგიური კვლევა, რომლის ჩატარებას უზრუნველყოფს მიწის სამუშაოების განხორციელებით დაინტერესებული პირი. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გზმ-ის მომზადების პროცესში პროექტის გავლენის ზონაში კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებსა და კულტურულ ფასეულობებზე პირდაპირი და არაპირდაპირი ზემოქმედების გამოვლენის, აღწერისა და შედეგების შესწავლის პარალელურად, უნდა განხორციელდეს საპროექტო ტერიტორიის არქეოლოგიური კვლევა და შესაბამისი დასკვნის მოსამზადებლად, სააგენტოში წარდგენილი უნდა იყოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული დოკუმენტაცია კვლევის შედეგების შესახებ;
- გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყებისთვის - გზმ-ის ანგარიშში გათვალისწინებული უნდა იქნეს სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნები;

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული საკითხების გათვალისწინების შესახებ, ერთიანი ცხრილის სახით (გვერდებისა და (ქვე)თავების მითითებით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ პროექტზე, რომელიც ეხება ახმეტის მუნიციპალიტეტში, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ფშაველი-აბანო-ომალოს საავტომობილო გზის 56-ე კმ-ზე, არსებულ მეწყერულ უბანზე საავტომობილო გვირაბის მოწყობა-ექსპლუატაციას, **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზმ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.